

שבוע טוב מאולפנת חורב

"אם בחקותי תלכו – שתהיו עמלים בתורה" – הרב עודד

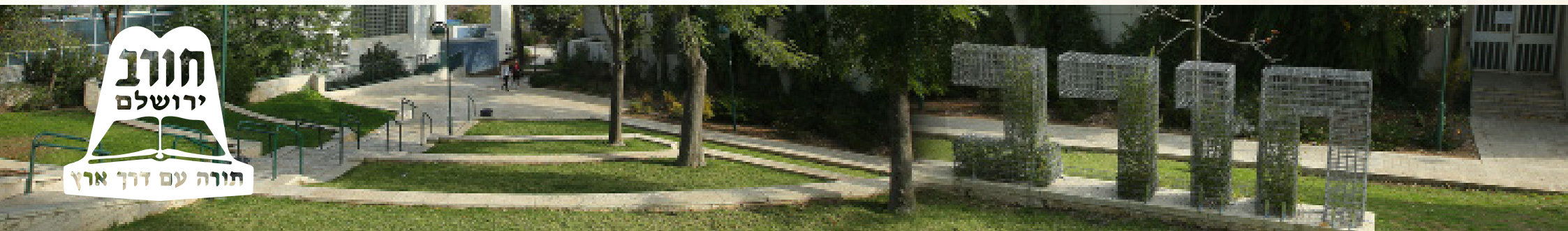
לעמול ולהתייגע בלימוד התורה. כאשר אדם עמל ומתייגע כדי להשיג משהו, זה מלמד ומעיד על היחס הנפשי אל הדבר, על חשיבותו ומרכזיותו בחייו. הגמרא (בבא מציעא פה ע"ב) עוסקת בסיבה לגלות ישראל וחורבן הארץ בבית ראשון, ואומרת שהסיבה לחורבן היא מפני "שלא ברכו בתורה תחילה". וצריך להבין את הגמרא שהרי אנחנו יודעים כי בית ראשון חרב בשל שלוש העבירות החמורות, כמו שאומרת הגמרא (יומא ט' ע"ב) "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני ג' דברים שהיו בו ע"ז וגלוי עריות ושפיכות דמים" וגם צריך להבין מדוע באמת לא ברכו בתורה לפני הלימוד ומה כל כך נורא בזה עד כדי כך שזה מה שהוביל לחורבן הבית. הר"ן (נדרים דף פ"א ע"א) כותב בשם מגילת סתרים

אנו יודעים כי ישנה חובת תלמוד תורה שעיקרה ללמוד על מנת לדעת ולקיים את מצוות ה' כמו שכותב הרמב"ם (הלכות ת"ת א' ד') על הפסוק (דברים ה' א') "ולמדתם אתם ושמרתם לעשתם" – וכן אתה מוצא בכל מקום, שהתלמוד קודם למעשה, מפני שהתלמוד מביא לידי מעשה".

אבל ישנו עוד חלק בלימוד התורה והוא בעצם הלימוד והעיסוק בתורה, כמו שכותב הרמב"ם (הלכות ת"ת א' י"א) "כל איש מישראל, חייב בתלמוד תורה... שנאמר (יהושע א' ח') "והגית בו יומם ולילה".

כלומר, מעבר למצוות הלימוד על מנת לשמור לעשות ולקיים, קיימת חובת לימוד לשם הלימוד בעצמו וזהו עניין עמל התורה. יש ערך גדול מאוד

בפרשת בחקותי מבטיחה התורה לעם ישראל את הברכות במידה ועם ישראל ישמרו את מצוות ה', וחלילה להיפך, במידה שישראל לא ישמרו את מצוות ה'. התורה פותחת בפסוק "אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי" (ויקרא כ"ו ג', ד'). על הכפילות בפסוק, של בחקתי לעומת מצותי, כותב רש"י במקום על פי חז"ל "אם בחקתי תלכו" – יכול זה קיום המצות? כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו, הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקותי תלכו? שתהיו עמלים בתורה". על פי חז"ל המובאים ברש"י, עניינם של הברכות והקללות, קשור לא רק לשמירת מצוות ה' אלא לא פחות לעמל התורה.

”שלא היו מברכין בתורה תחילה” כלומר שלא הייתה התורה חשובה בעיניהם כל כך שיהא ראוי לברך עליה.”

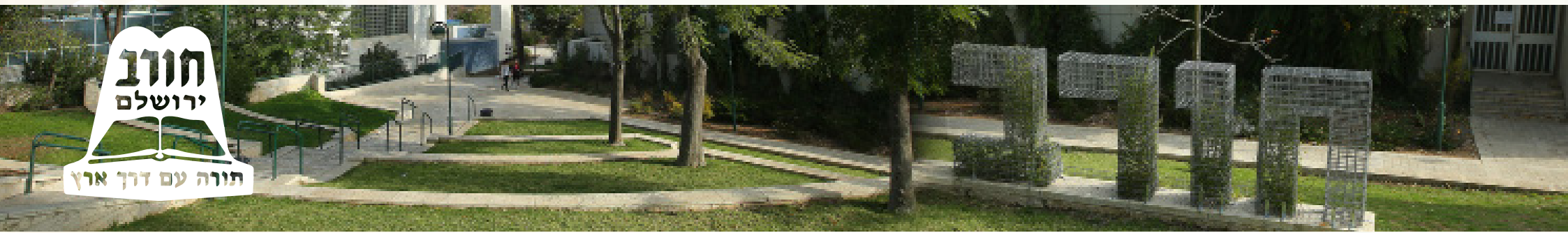
מסתבר שהעובדה שלא ברכו בתורה לפני הלימוד, העידה על היחס שלהם באותם הימים ללימוד התורה. אנו יודעים כי יש לברך על מצוות טרם קיומם, כמו על מצוות ישיבה בסוכה וכד'. אולם, על מה שהוא רק ”הכשר מצווה” כדוגמת בניית הסוכה, אנו לא מברכים. ייתכן ובעיניהם הלימוד היה רק כמו ”הכשר מצווה” ללימוד רק על מנת לקיים. הם הבינו שיש משמעות בלימוד התורה, אבל רק בשל המטרה שבלימוד המביא לידי מעשה. מן הסתם הם למדו וגם ידעו כיצד לקיים את התורה, אבל לא הבינו שיש ערך בעצם הלימוד שלא על מנת לקיים, אלא מצד העמל והקשר לתורה. מתוך חוסר חיבור לתורה והבנת ערכה, משמעותה ומרכזיותה, הדור כולו התדרדר בסופו של דבר גם לשלוש העבירות

החמורות של גילוי עריות, שפיכות דמים ועבודה זרה מה שהביא לבסוף לחורבן בית המקדש. אבל תחילת החטא הייתה בחוסר הבנת היחס הנכון לתורה ולחשיבות העמל שבתורה.

וכך כותב רבי שלום נח ברזובסקי מסלונים (נתיבות שלום' חלק א' תורה מאמר ד') ”ענין עמל התורה אינו רק אמצעי למטרה, בכדי שעל ידי זה יבין היטב את דברי התורה, אלא הוא מטרה כשלעצמה, שעל ידי עמלה של תורה זוכה לאור התורה ומתדבק בה, ובלי עמל התורה אפילו יש לו כישרונות מצוינים אינו זוכה לאור הגנוז שנגנז דווקא לעמלי תורה. ועל זה היה אומר ר' נחוניא בן הקנה ביציאתו מבית המדרש: ”אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר” (ברכות כ”ח ע”ב), ופרש בזה בעל ה'חפץ חיים' זי”ע, הלא העמלים בענייני עולם הזה גם כן מקבלים שכר, וכל בעל מלאכה מקבל שכרו! אכן הם עמלים ואינם

מקבלים שכר עבור העמל אלא עבור פירות עמלם, ואם יעמלו הרבה, ולא יצא מזה כלום אינם מקבלים שכר עבור טרחתם. אבל אני עמל ומקבל שכר עבור עצם עמלה של תורה. וגם אם עמל כל היום על הבנת הסוגיא ובסופו של דבר לא נתברר לו כלום, מקבל שכר עבור העמל, שזהו רצון הבורא יתברך.”

”טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וקסוף”
(תהילים קי”ט, ע”ב)

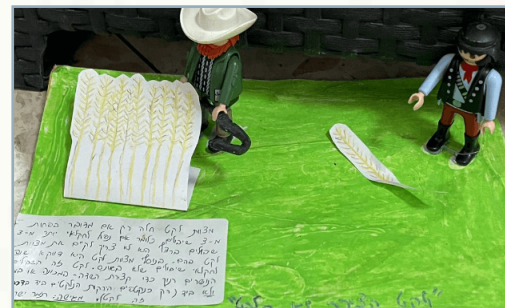

תלמידות והורים יקרים,
ברצוננו לעדכן בנעשה באולפנא בשבועיים החולפים:

הערכה חלופית תנ"ך

במסגרת "הערכה חלופית בתנ"ך" לשכבת י' בחרה כל תלמידה מצווה מהפרק הנלמד, ולמדה על אודותיה באופן אישי. בשלב שני, כל תלמידה יצרה כרזה או דגם המביאים לידי ביטוי רכיבים במהות המצווה כפי שהתבררו לה בחלק העיוני. בשלב שלישי, התלמידות הכינו דרשה קצרה על מהותה וחשיבותה של המצווה, תוך מטרה להמריץ אחרים לקיימה בשמחה. הדרשה כללה הסבר על המצווה, שימוש באמצעי שיגרום לאנשים לחבב את המצווה (למשל, סיפור, שיר או סרטון קצר) והסבר למודל שיצרה. במהלך הדרשות, שאר בנות הכיתה מילאו משוב על נאומי חברותיהן. כמו כן, הן בחרו את הדרשה שהשפיעה עליהן ביותר ביחס להפקדה על אותה מצווה, שחידשה להן ושהביאה נקודת מבט שונה ומיוחדת על המצווה.

בשבוע שעבר, נערך אירוע שבמסגרתו הבנות הציגו את התוצרים שהכינו ונשאו את הדרשות בפני תלמידות הכיתה. התלמידות הביאו לידי ביטוי בצורות שונות ובכלים מגוונים את התובנות האישיות והחיבור שלהן למצוות שבחרו. לסיום, ביום חמישי שעבר, נערכה פעילות חגיגית ומשחק בינוגו של חידות בתמונות על המצוות שבפרשת קדושים. תודה רבה למורה בת-ציון גרוסמן על הובלת הפרויקט.

"מפני שיבה תקום והדרת פני זקן"

איהו 'ש'יהי'?
אדם מצלג. לפי פירוש אבנר, "זן שבקים לעוברה". חכם, אפילו צעיר.

איהו 'פ'קני'?
זה שוקנה חכמה. תלמיד.

מה כולו ה'מקוים'?
טובל יקר, קומה במזון הכולל, לעמוד חזק כבוד.

מה כולו ה'הדרת'?
לאף לא זמן הכבוד שמגיע לו בזמן התענית.

- לח לשבת במקומה
- לח לומר במקומה
- לח למנוח זמן דביו
- לודע שלא יענה עניוה בזמן
- לח ימים במקומה לח
- מחברים להצטרף זמן
- המרוץ, שוריקים וכו'

יש תלמיד חכם חזק לכוון תלמיד חכם אחרים ללא מודע כבוד ערוש הוצרה כמאלה קבוצה או עדרותה בטול מלאכה - חפילו זמן, נצח לכבוד זמן דביו ולעמוד לו (פירוש).

טמאי האצווה:
פילי התינוק: מפני שמכרתם בעולם הזה לחובים כדי שיעבר זמן, ילען לכבוד פני שהעבר זמן בהתקנה הזאת כל תלמיד חכם קבוצה וכל אדם מצנוע ששעמו חושבנותיון זמן, וזרן זה רוב הכבוד זמן זמן, ילען לכבוד.

מגישה: יעל ק-ב

לא תעשו עוול
במשפט

מ
ו
א
ל
ו
ס
פ
ק
א

אישיותי בוני
אכילאנו ויהודית
בונות

תחרות צילום מדעים

תן דעתך שלא תקלקל"

במסגרת שיעורי מדעים באולפנא, התלמידות נחשפו לתחרות צילום ארצית בנושא "שינויי האקלים בעין העדשה". אביטל כהן, מכיתה ז', צילמה צילום יפהפה של פרח שקדייה על רקע אדמה מבוקעת. הצילום של אביטל עלה לגמר הארצי של התחרות.

הסבר על הצילום - אביטל כהן: "בדיוק נשר פרח מהשקדייה הסמוכה וצנח על האדמה והפער בין הפריחה היפה והצבעוניות העדינה של פרח השקדייה, לעומת היובש המבוקע של הקרקע לכד את עיניי וצילמתי את התצלום. אנחנו חייבים לפעול כדי לשמור על עולם פורח, יפה ומאוזן, ולתת דעתנו שלא לקלקל את שיווי המשקל האקולוגי שיש בטבע! זה הזכיר לי את המדרש על האדם הראשון, שהקב"ה מראה לו את יופי הטבע ואומר לו: "תן דעתך, שלא תקלקל ותחריב את עולמי. שאם קלקלת, אין מי שיתקן אחריך" (מתוך קהלת רבה ז יג). לפי רוב חוקרי האקלים*, שינויי האקלים נובעים בעיקר מהשפעות הפעילות האנושית על הרכב האטמוספירה מאז החלה המהפכה התעשייתית, ובאופן מואץ יותר החל מן המחצית השנייה של המאה ה-20. אם נמשיך בקצב הזה, תהיה חלילה אדמה יבשה ומבוקעת באזורי הסביבה שלנו במקום פריחה ולבלוב, וכנגד זה חשוב שנילחם!"

ניתן לראות את כל התמונות שעלו לגמר הארצי ולבחור את התמונה האהובה על הקהל. [לחצו כאן!](#)

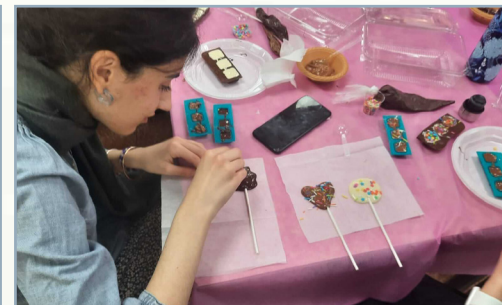
נשמח שתעזרו לנו לפרגן לאביטל בלייקים על התמונה היפה שצילמה.

ההצבעה פתוחה עד יום ראשון, ח' סיון, 28.5.2023.

לשמה שכבת י'

בשבוע שעבר ב"לשמה" לשכבת י' שמעו הבנות שיחה תורנית מפי הרב עומר דוידוביץ, שעסקה ביכולת שלנו לבחור להתחיל מחדש בכל יום ולמצוא את הכוחות גם כשקורים דברים שאינם צפויים.

פעילות המדריכות עסקה בחשיבות האחדות בעם ישראל בימים אלו. בהמשך הערב נהנו הבנות מסדנת שוקולד מושקעת ומהנה.

התנדבות שכבת ח'

ביום רביעי שעבר יצאה שכבת ח' לשמח ילדים ומבוגרים המאושפזים בב"ח שערי צדק. הבנות ניגנו, שרו ושימחו את החולים.

לשמה שכבת ט'

בשבועיים האחרונים ב"לשמה" לשכת ט' שמעו הבנות שיחות תורניות מפי הרב עומר דוידוביץ, בנושא גבורה יומיומית, היכולת לבחור להתחיל מחדש וחיבה חיובית. פעילות המדריכות עסקה בחשיבות האחדות בעם ישראל בימים אלו. בהמשך הערב נהנו הבנות ממשחק משימות קבוצתי ומגבש, וכן מצפייה מהנה בסרט.

טיול יומי שכבת ח'

ביום שני יצאה שכבת ח' לטיול בנחל חלילים. את ארוחת הבוקר אכלו הבנות בפארק, ולאחר מכן ירדו לאורך הנחל. הבנות נהנו מהפריחה המדהימה ומהנוף המיוחד, ושמעו הסברים על המערות העתיקות והאזור. הבנות נהנו מאוד והייתה אווירה מעולה.

אירוח מדרשת "עתידי חמדת"

עשרות תלמידות מדרשת "עתידי חמדת" של מכללת חמדת הדרום בנתיבות מתארחות באולפנא בעקבות המצב הביטחוני. מדובר בקבוצת בנות שהגיעו מצרפת לשנה אחת של לימודים אחרי התיכון, הכוללת לימודי עברית במסגרת אולפן, לימודי קודש, יהדות, ציונות ועוד. הורי הבנות בצרפת, נלחצו מהמצב בדרום וביקשו מהנהלת המדרשה לעזוב את הדרום ולמצוא מקום חלופי. אחת ממדריכות התוכנית, קרן בן יחיא, בוגרת האולפנא שעלתה בעצמה מצרפת בתקופת התיכון לפני מספר שנים, פנתה בבקשה להתארח עד שהמצב יחזור לשגרה.

כשקיבלנו את הבקשה נרתמנו בשמחה לעזרת המדרשה והבנות. זוהי זכות לעזור לתושבי הדרום בעת הזו. קרן בן יחיא, מדריכת הבנות: "מארחים אותנו פה באהבה גדולה ובצורה מדהימה. פונות אלינו מורות ותלמידות שרוצות לעזור ולהרים את המורל - אוכל, פעילויות וכל עזרה שהיא. זה ממש מחמם את הלב ומרגש לראות את זה. תודה רבה לאולפנת חורב ולכל הצוות שעוזר ומשמח אותנו".

מזל טוב לבנות שחגגו השבוע את יום הולדתן:

שבת שלום
הרב עודד מייזליש
וצוות האולפנא